Dosarul nr. 5r-783/2025
nr. PIGD: 4-25132571-09-5r-16092025

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

19 noiembrie 2025 or. Făleşti

Judecătoria Bălţi (sediul Făleşti) în componenţa
preşedintelui de şedinţă, judecător Lilia Trocin
grefier Cozonac Angela

examinând, în şedinţă de judecată publică, contestaţia lui Buga Viorica depusă în cadrul procesului contravenţional intentat în privinţa sa conform art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional al RM,- c o n s t a t ă:

I. La data de 25.07.2025, Buga Viorica a depus contestaţie în cadrul procesului contravenţional intentat în privinţa sa conform art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional al RM, prin care solicită anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei de sancţionare din data de 22.07.2025, cu încetarea procesului contravenţional în legătură cu lipsa faptei contravenţionale.

În motivarea contestaţiei, contestatara a menţionat că, la data de 22.07.2025 în *****, agentul constatator ar fi stabilit precum că ar fi implicat în contravenţia de corupere electorală pasivă, în calitate de alegător, pentru a participa la referendumul constituţional şi alegerile prezidenţiale din 20.10.2024. Se invocă faptul precum că ar fi acceptat o sumă de bani prin intermediul aplicaţiei bancare PSB pentru a exercita votul în anumit fel, în favoarea unui bloc politic.

A luat cunoştinţă cu procesul-verbal cu privire la contravenţie la data de 22.07.2025.

Pentru aceste presupuse fapte i s-a aplicat o sancţiune cu amendă semnificativă.

Nu îşi recunoaşte vina şi nu este de acord cu procesul verbal şi decizia de sancţionare, considerând că a fost adoptată contrar prevederilor legale şi în contradicţie totală cu circumstanţele de fapt.

Notă 1: Dacă în procesul verbal la compartimentul 18 apare semnătura sa, precum că ar fi recunoscut contravenţia, solicită a fi considerată o eroare dat fiind că intenţia a fost de a semna doar că a luat cunoştinţă cu pornirea procesului contravenţional.

Notă 2: În situaţia în care a achitat amenda, menţionează că prin acest fapt categoric nu recunoaşte vina şi fapta contravenţională. Achitarea amenzii s-a efectuat pentru a preveni unele pagube mai mari, a evita blocarea conturilor sau surselor de plată (pensie, salariu etc) şi a nu admite situaţia de a lipsi familia de ultimele surse de existenţă.

Menţionează că tot procesul a derulat în regim de urgenţă maximă, iar agentul constatator a examinat procesul, efectiv, în lipsa sa, nu i-a explicat drepturile şi obligaţiile, nu i-a asigurat dreptul la apărare, nu i-a asigurat, după caz, serviciile unui interpret, nu i-a explicat esenţa faptei imputate şi nu i-a prezentat nicio probă care ar confirma acest fapt, a întocmit procesul verbal cu grave erori de conţinut, a ameninţat cu probleme şi mai mari şi dosare penale în caz de nesupunere. În tot procesul de constatare a acestei presupuse contravenţii a fost supus/ă unui tratament umilitor şi degradant, fapt care a afectat atât pe el/ea, cât şi întreaga familie.

Această omisiune ridică dubii referitoare la respectarea în speţă a prevederilor art.425 şi 442 alin. (1) Cod contravenţional, ori în situaţia respectivă este dificil de stabilit care a fost materialul probator pe care l-a utilizat agentul constatator la formularea

concluziilor cu privire la faptele indicate în procesul verbal contravenţional. Menţionează că omisiunea enunţată de rând cu celelalte enunţate, apreciate în ansamblul lor au fost în măsură să afecteze echitatea procedurii în cauza dată.

Procesul verbal cu privire la contravenţie reprezintă un act probator al unei contravenţii şi trebuie să conţină menţiunile prevăzute la art. 443 Cod contravenţional. Lipsa elementelor care trebuie să figureze în procesul verbal atrage nulitatea acestuia

Menţionează că procesul verbal s-a întocmit cu grave erori de formă şi conţinut. Unul din elementele de bază ale procesului verbal este locul şi timpul săvârşirii faptei contravenţionale.

Agentul constatator nu a indicat exact locul şi timpul sau perioada comiterii faptei contravenţionale.

De menţionat faptul că potrivit Curţii Europene, încălcările de lege comise în cadrul procesului nu trebuie reparate în detrimentul persoanei trase la răspundere contravenţională. Omisiunile respective, aşa cum va fi elucidat în alineatele ce succed, au afectat în mod esenţial modul în care în prezenta speţă agenţii statului au înţeles să răstoarne prezumţia de nevinovăţie, ceea ce potrivit art. 445 alin. (2) CC determină nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei agentului constatator.

Menţionează că agentul constatator, care potrivit dispoziţiilor legale enunţate, era obligat să desfăşoare toate acţiunile pentru constatarea faptei contravenţionale, întocmind în acest sens un proces verbal cu privire la contravenţie, în care trebuia să individualizeze inclusiv fapta şi pedeapsa, s-a limitat doar la o întocmire formală a PV cu emiterea deciziei asupra cauzei contravenţionale.

Agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravenţional şi nu a elucidat toate aspectele speţei şi acumulat probe, care ar fi demonstrat vinovăţia contravenientei.

Potrivit deciziei de sancţionare ar fi acceptat personal bani pentru a exercita într-un mod anume votul la alegeri. Aceste concluzii sunt false şi abuzive.

Nu este există nicio probă, cel puţin care să fie prezentată cine anume i-a dat bani, care persoană fizică? O aplicaţie bancară nu poate fi subiect al contravenţiei. Nu este menţionat timpul acceptării banilor. Nu este probat care a fost scopul transferului banilor. Nu este probat dacă aceşti bani au ajuns anume la ea. Nu este probat dacă aceşti bani au fost ridicaţi. Nu este probată legătura cauzală între o aplicaţie bancară, un mesaj de la o aplicaţie bancară şi alegerile. Nu este probată acceptarea participării la alegeri din interes material. Nu este probat faptul că anumiţi bani au avut scopul influenţării opiniei la alegeri. Nu este răsturnată ipoteza unei simple donaţii sau unui simplu transfer bancar.

Unica pretinsă probă a poliţiei ar fi o oarecare listă precum că există un mesaj de la o bancă străină pe un număr de telefon precum că ar fi existat un transfer, date care nici nu au fost verificate corespunzător. Dar nici aceste pretinse probe nu au fost prezentate.

Prin urmare, fapta încriminată este bazată doar pe nişte constatări subiective personale ale agentului constatator.

La decizia de sancţionare nu a fost anexată niciun material probator care ar demonstra componenţa contravenţiei de la art. 47^1 Cod contravenţional.

Agentul de constatare a admis un grav abuz în acest sens, aplicând o sancţiune pentru o faptă care nu constituie element constitutive ale contravenţiei.

Simpla indicare în procesul verbal cu privire la contravenţie a articolului, care prevede o sancţiune, nu presupune şi nici nu demonstrează comiterea contravenţiei de către contravenient, iar lipsa probelor afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Cu referire la cele expuse supra, constată că, agentul constatator nu a asigurat realizarea scopului legii contravenţionale, neelucidând pe deplin, obiectiv şi sub toate aspectele circumstanţele cazului dat.

Menţionează că în cauza CtEDO *Anghel vs. Romania* (Hotărârea din 4 octombrie 2007, par. 50) cu referire la cauza (O*zturk împotriva Germaniei, Hotărârea din 21 februarie 1984, seria A nr. 73, pag. 19, par. 52*) Curtea a menţionat că încadrarea de contravenţie dată de dreptul intern nu este hotărâtoare în sensul aplicabilităţii art. 6 alin. 1 din Convenţie, indicaţiile pe care le oferă dreptul intern neavând decât o valoare relativă. în aceeaşi cauză, stabilind violarea art. 6 CEDO, cu referire la încălcarea prezumţiei de nevinovăţie, Curtea a notat că instanţele sesizate asupra temeiniciei contestaţiei, cu toate că nu au decis anticipat asupra verdictului mai înainte de a fi confirmat prin sentinţele lor temeinicia procesului-verbal întocmit de poliţistul C., au aşteptat ca reclamantul să inverseze prezumţia de legalitate şi de temeinicie a procesului-verbal în litigiu, raportând proba contrarie la expunerea faptelor stabilită în procesul-verbal al agentului constatator.

În ordinea celor menţionate, reţine că existenţa faptei contravenţionale şi comiterea acesteia cu vinovăţie de către persoana specificată în procesul verbal contravenţional, trebuie să fie demonstrate potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil.

Se constată că în speţă, prezumţia de nevinovăţie de care se bucură acuzatul contravenţional în acest caz nu a fost răsturnată.

Din motivele expuse în prezenta contestaţie, deoarece în speţă procesul verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută, dar şi în lipsa unor probe care să demonstreze potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil, persistenţa la speţă a faptei contravenţionale şi a comiterii ei de către acuzatul contravenţional, prezumţia de nevinovăţie nu a fost răsturnată, ajung la concluzia că procesul contravenţional urmează a fi încetat, în legătură cu nulitatea acestuia şi anulată decizia de sancţionare din motiv că nu este întrunită fapta contravenţiei stabilită la art. 240 alin. (1) Cod contravenţional.

Respectarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale constituie însăşi esenţa unei societăţi democratice, iar obligaţia statului de a se conforma cu bună-credinţă obligaţiilor asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaţionale a statelor.

Această obligaţie generală, este impusă tuturor organelor de drept, care trebuie să se asigure că activitatea lor, urmează să o realizeze în limitele şi în concordanţă cu legea fundamentală existentă, totodată, să asigure calitatea legislaţiei.

Urmare a celor menţionate mai sus, solicită admiterea integrală a contestaţiei.

În drept contestaţia a fost întemeiată pe prevederile art. 6 CEDO, art. 20, 21 din Constituţie, art. 5, 7, 381, 384, 441, 443, 445, 448, 446, 454, 462 Cod contravenţional.

II. În şedinţa de judecată, **contestatara,** nu s-a prezentat, nu a comunicat instanţei motivele absenţei sale, deşi a fost legal citată.

Conform art. 382 alin. (1)-(2), (4)-(5) Codul contravenţional, *citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional. Citarea se face prin invitaţie scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poştă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică*

sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicînd motivul, precum şi să convină data şi ora cînd se va putea prezenta.În cazul în care nu anunţă autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora şi în locul indicate în citaţie ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 455 alin. (1) Cod contravenţional, *şedinţa de judecare a cauzei contravenţionale are loc cu citarea părţilor, în modul prevăzut de prezentul cod.*

(3) Neprezentarea în şedinţă a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenţionale.

Instanţa reţine că în acest sens este pertinentă practica CtEDO care în cauza *Ponomariov vs. Ucraina* a evidenţiat că ţine de obligaţia părţilor de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoştinţă. În plus, CtEDO reaminteşte că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal şi informată despre obiectul cauzei, renunţă în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanţă şi de a se apăra (*Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 211-K. p. 13, § 31*). Atitudinea reclamanţilor ar echivala cu o renunţare la dreptul de a apărea în instanţă.

Agentul constatator, Petroscu Liubov, în şedinţa de judecată nu s-a prezentat, dar a depus referinţă în formă scrisă pe marginea contestaţiei în care a menţionat următoarele:

De către organul de urmărire penală Direcţia Generală a CNA a fost pornită cauza penală pe baza semnelor constitutive a infracţiunii prevăzute de art. 181^3 Cod penal, *finanţarea partidelor politice, a grupurilor de iniţiativă, a concurenţilor electorali sau a participanţilor la referendum din surse interzise de lege săvârşită în proporţii mari,* examinată de Procuratura Anticorupţie.

În cadrul examinării cauzei penale menţionate de către organele de drept a R. Moldova, a fost stabilit că cet. Ilan Şor constituind şi devenind conducătorul unui grup criminal organizat şi alte persoane din anturajul său, au pus la cale un plan infracţional de sporire a influenţei sale politice asupra sistemului puterii de stat în R. Moldova, finanţarea ilegală a concurenţilor electorali, manifestat prin racolarea unor conducători, membri, simpatizanţi de partid, grupuri de iniţiativă, viitori concurenţi electorali, promiţându-le în schimbul loialităţii şi promovării intereselor sale politice, remunerări financiare în proporţii deosebit de mari în aşa măsură încât să influenţeze rezultatele scrutinelor electorale.

Astfel, pe întreg teritoriul ţării, după o schemă bine conturată, repartizată pe regiuni, raioane, localităţi, au fost organizate grupuri de persoane, preşedinţi de oficii, brigadieri, negociatori, curieri, executori care desfăşurau diferite activităţi infracţionale şi anume cu racolarea alegătorilor, acumularea datelor cu caracter personal, precum şi suportul informaţional privind instalarea aplicaţiei mobile de tip banking-PSB a băncii comerciale PromsveaziBank din Federaţia Rusă, prin intermediul cărora au fost oferiţi şi daţi bani, inclusiv prin transferuri bancare, persoanelor cu drept de vot din ţară, care şi-au exprimat acordul de a oferi datele cu caracter personal pentru a fi remuneraţi financiar, în scopul determinării exercitării într-un anumit mod a drepturilor electorale.

În cadrul examinării cauzei penale menţionate supra, pentru stabilirea şi identificarea tuturor participanţilor, au fost autorizate măsuri speciale de investigaţii-identificarea abonatului sau utilizatorului reţelelor de comunicaţii electronice naţionale Orange, Moldcell, Moldtelecom, în scopul documentării acţiunilor ilegale ale subiecţilor implicaţi. Toate măsurile speciale de investigaţii au fost autorizate la judecătorul de instrucţie, conform prevederilor legislaţiei în vigoare, ca urmare s-a stabilit că persoanele de pe teritoriul ţării care au pretins, acceptat şi primit bani şi alte bunuri cu scop de a exercitat dreptul său electoral, de a vota în favoarea unor sau altor candidaţi, despre care erau informaţi prin intermediul persoanelor afiliate lui Ilan Șor în cadrul scrutinelor electorale.

În sectorul financiar-bancar din R. Moldova din cauza sancţiunilor prin care se operează transferurile bancare internaţionale, nu pot fi efectuate tranzacţii cu băncile comerciale din Rusia, de unde şi a apărut necesitatea instalării aplicaţiei banking PSB în telefonie mobilă, motivul fiind că este imposibil de a efectua transferuri de bani prin alte modalităţi, banii pentru coruperea alegătorilor puteau fi aduşi în R. Moldova doar fizic şi prin aplicaţia banking PSB.

Astfel, în cadrul examinării comunicaţiilor electronice a fost stabilit că contravenienta, în perioada anului 2024, a primit câteva SMS-uri de la banca comercială PSB şi nu de la persoane fizice prin intermediul băncii comerciale PSB.

Din materialele acumulate nu s-a constatat vreo circumstanţă, care să excludă caracterul contravenţional al faptei sau care înlătură răspunderea contravenţională şi anume ajunge la concluzia că, contravenienta a pretins, a acceptat şi primit, personal sau prin mijlocitor, mijloace băneşti, bunuri sau privilegii sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor din 20.10.2024.

Astfel, consideră că în acţiunile contravenientei se întrunesc elementele contravenţiei prevăzute de art. 47^1 al. 1) Cod contravenţional, pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune, fiind întocmit procesul verbal cu privire la contravenţie cu aplicarea sancţiunii sub formă de amendă.

III. Lecturând poziţia părţilor, cercetând materialele dosarului, analizând probele din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar ansamblul probelor – din punct de vedere al coroborării lor, instanţa consideră contestaţia este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform art.458 alin.(1) Cod contravenţional, *examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine:*

a) caracterul veridic al contravenţiei imputate;

b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional;

d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale;

f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei

În conformitate cu art.8 alin.(2) din Codul contravenţional, *este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.*

În conformitate cu prevederile art.10 Cod contravenţional, *constituie contravenţie fapta - acţiunea sau inacţiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională*.

Conform art.381 alin. (4) Cod contravenţional, *autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.*

În conformitate cu art.440 alin.(1) Cod contravenţional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesul verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.*

În conformitate cu art.442 alin.(1) Cod contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.*

Conform art.453 alin.(3) Cod Contravenţional, *instanţa de judecată apreciază probele, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o, cercetînd toate probele cercetate în raport cu circumstanţele constatate ale cauzei şi călăuzindu- se de lege. Totodată, instanţa de judecată la înfăptuirea justiţiei se bazează pe probele prezentate de părţi şi nu este abilitată cu dreptul de a colecta desinestătător probe, întru verificarea argumentelor invocate de către participanţii la proces.*

Potrivit art. 395 al. 2) Cod contravenţional, instanţa judecă:

2) contestaţiile împotriva deciziilor autorităţilor competente să soluţioneze cauzele contravenţionale, procurorului.

(1^1) Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională se examinează de către instanţa de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia ori de către instanţa de la locul unde îşi are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art.394 alin.(1^1). Contestaţia împotriva deciziei în cauza contravenţională prevăzută în capitolul XIII din cartea întâi se examinează de către instanţa de judecată în a cărei raze teritorială a fost săvârşită contravenţia.

Potrivit art. 448 Cod contravenţional *„(1) Contravenienta, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul când aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă supra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447*

alin. (8). (…) (4) Contestaţia împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenţionale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestaţia şi dosarul cauzei contravenţionale în instanţa de judecată competentă".

Curtea Constituțională a emis decizia nr. 1 la 21.01.2025 de inadmisibilitate a sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 47^1 din Codul contravențional, pronunțându-se pe marginea multiplelor sesizări privind excepția de neconstituționalitate ridicate în cadrul unor cauze similare conexe.

Astfel, Curtea a reținut următoarele la pct. 303-323 din decizia nr. 1 din 21.01.2025:

303. Examinând excepțiile de neconstituționalitate, Curtea observă că autorii pun în discuție următoarele chestiuni: (i) dacă la adoptarea normei contestate Parlamentul a respectat procedura de adoptare a actului legislativ; (ii) dacă norma prevăzută la articolul 47^1 alin. (1) din Cod este formulată cu suficientă precizie; (iii) dacă limitele sancțiunii prevăzute pentru comiterea contravenției permit o individualizare în funcție de circumstanțele cauzei; (iv) dacă sancțiunea prevăzută pentru comiterea contravenției este una disproporționată; (v) dacă la stabilirea clauzei de impunitate, prevăzută la alineatul (3) al articolului 47^1, legislatorul a admis o neconcordanță cu articolele 26 și 384 din Codul contravențional.

304. Referitor la respectarea de către Parlament a procedurii de adoptare a normei contestate, Curtea reține că, potrivit Constituției, Parlamentul trebuie să respecte anumite condiții atunci când adoptă o lege organică, cum ar fi cvorumul decizional, votul majorității deputaților aleși, cel puțin două lecturi, trimiterea legii spre promulgare și publicarea legii în Monitorul Oficial (articolele 74 alin.(1), (4) și 76). Cu privire la alte reguli de ordin procedural, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că acestea sunt susceptibile să fie supuse controlului de constituționalitate doar în măsura în care se demonstrează că încălcarea unei asemenea prevederi ar echivala cu încălcarea unuia dintre principiile constituționale fundamentale privind procedura de adoptare a legilor. În acest context, pentru a asigura un remediu efectiv împotriva viciilor de procedură care au fost admise eventual de Parlament la adoptarea legilor, Curtea și-a extins competența la examinarea respectării regulilor parlamentare stabilite expres de Constituție, precum și a regulilor care rezultă în mod implicit din Constituție (a se vedea DCC nr.109 din 29 septembrie 2020, § 22; a se vedea, mutatis mutandis, HCC nr.14 din 27 aprilie 2021, §§ 30-31). În această cauză, Curtea observă că autorii sesizărilor nu au argumentat care principiu constituțional care guvernează desfășurarea procedurilor parlamentare a fost încălcat. Curtea poate verifica o prevedere contestată din perspectiva Constituției, nu din perspectiva corespunderii acesteia cu alte legi (e.g. Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative). Autorii excepțiilor nu pun în discuție o problemă de constituționalitate. Prin urmare, acest capăt al sesizărilor este inadmisibil.

305. Referitor la pretinsa lipsă de precizie a termenilor „pretinderea", „acceptarea" și „primirea" de la alin. (1) al articolului 47^1, Curtea reamintește că preeminența dreptului presupune, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice. În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege). Curtea a constatat în jurisprudența sa că caracterul general al legii contravenționale și scopul pedepsei, care este atât de a pedepsi, cât și de a preveni, sunt suficiente pentru a arăta că sunt aplicabile principii similare celor

două legi: contravenţională şi penală (a se vedea HCC nr. 10 din 10 mai 2016, §§ 47-48; DCC nr. 74 din 6 iulie 2023, § 29).

306. Autorii invocă faptul că nu este clar prin ce metode o persoană ar putea „pretinde" foloase necuvenite şi că legea nu face o distincţie între termenul „acceptare" şi „primire" a bunurilor.

307. Curtea notează că destinatarul legii poate stabili sensul prevederii contestate prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al cuvintelor criticate (a se vedea DCC nr.76 din 27 iunie 2024, § 27).

308. În jurisprudenţa sa, Curtea a reţinut că legea penală nu poate să exceleze în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Astfel, rolul decizional conferit instanţelor de judecată urmăreşte tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (a se vedea DCC nr. 58 din 22 aprilie 2021, § 21; DCC nr. 78 din 16 iunie 2022, § 25).

309. Curtea observă că criticile autorilor se referă la chestiuni de interpretare şi de aplicare a legii. Totuşi, aceste chestiuni nu ţin de competenţa Curţii Constituţionale. Această competenţă le revine, prin definiţie, instanţelor de judecată (a se vedea DCC nr.172 din 7 decembrie 2023, § 18).

*310. Referitor la sintagma „**exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale", care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana şi-a exercitat votul, Curtea menţionează că articolul 47¹ alin. (1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă**. Altfel spus, contravenţia în discuţie este una formală şi nu obligă autorităţile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existenţa unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituţie.*

311. Din aceste considerente, Curtea constată că dispoziţiile contestate nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin.(3) şi 23 alin.(2) din Constituţie, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări.

312. Referitor la critica de neconstituţionalitate a limitelor amenzii prevăzute la articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravenţional, în jurisprudenţa sa, Curtea a notat că articolul 20 din Constituţie devine incident atunci când este afectat principiul individualizării sancţiunii. Legislatorul nu poate reglementa o sancţiune astfel încât să lipsească instanţa de judecată de posibilitatea de a o individualiza în mod efectiv şi rezonabil. Limitarea rolului instanţei de judecată lipseşte de substanţă garanţiile dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolele 20 din Constituţie şi 6 din Convenţia Europeană (a se vedea HCC nr.18 din 30 iunie 2020, § 40, § 109).

313. Curtea notează că fapta de corupere electorală pasivă prevăzută la articolul 47¹ alin. (1) din Codul contravenţional se sancţionează cu amendă în mărime de la 500 la 750 de unităţi convenţionale.

314. În acest caz, Curtea observă că diferenţa dintre limita minimă şi cea maximă este de 250 unităţi convenţionale. Astfel, Curtea reţine că există o diferenţă suficientă între limita minimă şi limita maximă a sancţiunii, care îi permite agentului constatator şi instanţei de judecată să individualizeze amenda în funcţie de circumstanţele precise ale faptei comise (a se vedea, a contrario, HCC nr. 18 din 30 iunie 2020). Mai mult, diferenţele dintre limitele sancţiunii contravenţionale în discuţie sunt comparabile cu diferenţele dintre limitele sancţiunilor pentru comiterea altor contravenţii stabilite de legislator. Acestea nu restrâng

competența instanței de judecată de a exercita un control de jurisdicție deplină în privința individualizării și aprecierii proporționalității sancțiunii prin raportare la circumstanțele cazului și nu contravin articolului 20 din Constituție.

315. Referitor la incidența articolului 46 din Constituție, autorii excepțiilor au afirmat că amenda prevăzută de articolul 47[1] alin. (1) din Codul contravențional este una excesivă și nu este proporțională cu gravitatea faptei comise, în comparație cu alte încălcări din domeniul dreptului electoral.

316. Cu privire la amenzi, Curtea Europeană a menționat că acestea trebuie considerate imixtiuni în dreptul de proprietate al contravenientei, pentru că lipsesc persoana vizată de o parte din patrimoniul său, i.e. de suma de bani pe care trebuie să o plătească (a se vedea Mamidakis v. Grecia, 11 ianuarie 2007, § 44; S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. România, 18 iunie 2013, § 31).

317. Curtea notează că votul secret și liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere și democratice și al dreptului de vot. Coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice și printr-un vot liber exprimat de către cetățeni a organelor reprezentative și fraudează competiția bazată pe idei și pe programe politice desfășurată între partidele politice și între candidați (a se vedea HCC nr. 25 din 28 noiembrie 2024, § 102).

318. Astfel, sancționarea coruperii alegătorilor urmărește scopul asigurării integrității și caracterului democratic al proceselor electorale prin exercitarea necondiționată a drepturilor electorale. Prin urmare, politica penală a Parlamentului urmărește să descurajeze actele de corupție electorală, inclusiv prin stabilirea unui sistem efectiv de sancțiuni.

319. Curtea reamintește că incriminarea faptelor, stabilirea pedepsei pentru acestea, precum și regimul executării acestora țin de competența Parlamentului și se bazează pe rațiuni de politică penală. Parlamentul posedă, în acest sens, o marjă discreționară, în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei și respectă principiile constituționale (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr. 49 din 31 mai 2018, § 29; DCC nr. 88 din 12 septembrie 2019, § 19, DCC nr. 54 din 2 iunie 2020, § 28). Totuși, această marjă discreționară a legislatorului nu trebuie să afecteze principiul proporționalității sancțiunii aplicate prin raportare la fapta contravențională și la circumstanțele cazului. Parlamentul trebuie să estimeze, in abstracto, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia, care sunt limitele de pedeapsă potrivite (DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 22).

320. Curtea observă că Codul contravențional reglementează atât criterii generale de individualizare a sancțiunii (articolul 41), circumstanțele atenuante și agravante (articolele 42 și 43), cât și posibilitatea instanței de judecată de a aplica o sancțiune mai blândă decât cea prevăzută de lege (articolul 44[1]).

321. De asemenea, legislatorul a prevăzut la articolul 47[1] alin. (3) o clauză de impunitate în caz de autodenunțare sau contribuire activă la descoperirea ori la contracararea săvârșirii faptei de corupere electorală. Deși autorii sesizărilor invocă pretinsa neconcordanță dintre mai multe prevederi ale Codului contravențional, care ar face imposibilă aplicarea acestei prevederi, Curtea menționează că în cazul liberării persoanei de răspundere contravențională conform prevederilor articolului 47[1] alin. (3) din Cod, procesul contravențional urmează a fi încetat (articolul 44[1] alin. (1) lit. h) din Cod).

322. Curtea notează că o pretinsă incompatibilitate sau neconcordanță între două sau mai multe norme infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte sau în același act

normativ nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii. Rezolvarea ei le revine instanțelor de judecată (DCC nr.191 din 21 decembrie 2021, § 19; DCC nr.135 din 27 septembrie 2022, § 34).

323. Astfel, Curtea reține că prevederile Codului contravențional, inclusiv normele contestate, stabilesc garanții suficiente, apte să asigure individualizarea sancțiunilor în fiecare caz particular. Prin urmare, Curtea constată că prin instituirea unor amenzi disuasive în cazurile de corupție electorală nu sunt afectate dispozițiile articolului 46 din Constituție.

Din Îndrumarul produs în cadrul proiectului „Consolidarea democrației în Moldova prin alegeri incluzive și transparente", implementat de PNUD Moldova, privind instrumentele de prevenire a fraudei și corupției electorale în cadrul proceselor electorale, se menționează că, *răspunderea penală trebuie privită ca ultimă soluție de contracarare a faptelor de corupție politică și electorală, aplicabilă doar atunci când celelalte soluții par a fi lipsite de eficacitate.*

***Statistic, în cadrul fiecărui scrutin, prin rapoartele de totalizare a rezultatelor alegerilor CEC indică la obiectul contestațiilor (sesizărilor) depuse privind acțiuni de corupere a alegătorilor**, acțiuni de transportare a alegătorilor la secțiile de votare, acțiuni de agitație electorală ilegale, utilizarea resurselor administrative de către candidați și susținătorii acestora, etc. Cu toate acestea, la acea etapă, în mare parte faptele sesizate nu își găseau încadrarea prin prisma reglementării normei materiale în conținutul legislației electorale, iar în anumite cazuri nici prin prisma procedurii contravenționale sau celei penale.*

*Noțiunea de fraudă electorală este descrisă în lucrarea „Preventing and combating electoral fraud: Shared experiences and lessons-learned in Romania", ca o formă a corupției specifică procesului electoral, reprezentând o amenințare reală și o provocare pentru democrațiile existente. Definiția **fraudei electorale sau a corupției este relativă**. În termeni legali, frauda electorală și incompetența pot fi definite ca fiind toate acțiunile ilegale și încălcările legislației electorale. **Ambele pot avea loc nu doar în timpul alegerilor, dar și în perioada pre- și post-electorală.***

Aici se reține, că statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, supremația legii și un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfășurarea și totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

Democrația implică desfășurarea unor alegeri libere și corecte, crearea unui mediu politic în care cetățenii să aibă posibilitatea de a participa în mod activ în procesul de luare a deciziilor.

Dreptul de a alege și a fi ales este recunoscut și garantat de Constituția Republicii Moldova, și reprezintă baza fiecărei societăți democratice. În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art. 21 stipulează că orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși; orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din țara sa; voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

Alegerile reprezintă actul de transmitere a puterii de la cetățean la reprezentanții săi, procedura de formare a unui organ de stat sau învestirea unei persoane cu atribuții publice, realizată prin intermediul votului, în condițiile în care pentru obținerea

mandatului respectiv sânt propuse două sau mai multe candidaturi, ele vizează acţiunile cetăţenilor, partidelor şi altor organizaţii socialpolitice, organelor electorale şi altor organe de stat, orientate spre întocmirea listelor electorale, desemnarea şi înregistrarea candidaţilor, efectuarea agitaţiei electorale, votarea şi constatarea rezultatelor votării, precum şi alte acţiuni electorale realizate în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Alegerile constituie o formă a suveranităţii unui popor şi principiul de bază al democraţiilor reprezentative.

Prin alegeri libere şi corecte se asigură legitimitatea politică fără de care guvernările democratice pot fi eficiente. Potrivit art. 2 al. 1) din Constituţia Republicii Moldova, *suveranitatea naţională aparţine poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituţie.*

Iar potrivit art. 38 al. 1) din Constituţie, *voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat.*

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, ce afectează grav credibilitatea corectitudinii şi libertăţii desfăşurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic. În orice scrutin electoral există o concurenţă între candidaţii care aspiră la ocuparea funcţiilor elective. Concurenţii în alegeri, de regulă, prin programele lor electorale, propun soluţii diferite asupra principalelor probleme din societate şi fiecare din candidaţi doreşte să obţină încrederea, dar şi voturile alegătorilor. Uneori concurenţii sunt tentaţi de a încălca legislaţia în vigoare, pentru a se menţine la putere sau pentru a accede la putere, inclusiv prin acţiuni reprobabile de corupere a alegătorilor.

Conform materialelor dosarului, se constată că, la 22.07.2025 de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliţie Făleşti, Petroscu Liubov, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie şi emisă decizia de sancţionare a lui Buga Viorica în temeiul art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional, pentru faptul că, pe parcursul lunilor august-octombrie 2024, în sat. *****, r-l Făleşti, a acceptat şi pretins bunuri, servicii sub orice formă, care nu i se cuvin în scopul exercitării sau neexercitării drepturilor electorale în cadrul alegerilor din 20.10.2024, pentru ce i s-a aplicat sancţiune cu amendă în mărime de 500 unităţi convenţionale.

La data de 25.07.2025, nefiind de acord cu decizia agentului constatator, contravenienta a depus contestaţie, solicitând anularea procesului, deciziei şi încetarea procesului din lipsa faptei contravenţionale.

Astfel, se constată că contestaţia a fost depusă în termenul prevăzut la art. 448 Cod contravenţional.

Norma articolului 47^1 alin. (1) Cod contravenţional, în vigoare din 15.08.2024 prevede: *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune, se sancţionează cu amendă de la 500 la 750 de unităţi convenţionale.*

Potrivit doctrinei juridice, coruperea electorală pasivă se consumă din momentul comiterii uneia dintre modalităţile normative care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul pretinderii, acceptării sau primirii, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se

cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune.

Obiectul juridic al contravenţiei prevăzute de art.47[1] alin.(1) Cod Contravenţional, reprezintă relaţiile sociale care asigură desfăşurarea corectă, liberă şi democratică a alegerilor, integritatea procesului electoral şi libertatea de exprimare a voinţei alegătorului.

În speţă, contestatara, fiind persoana care are dreptul de vot (cetăţean al Republicii Moldova cu drept electoral), şi care are capacitate de exerciţiu, este *subiect al contravenţiei* de corupere electorală pasivă.

Latura obiectivă a contravenţiei prevăzute de art.47[1] alin.(1) Cod Contravenţional, se manifestă prin una sau cumulul de acţiuni de pretindere, primire sau acceptare a unor avantaje materiale.

Unde, pretinderea este solicitarea expresă sau tacită a bunurilor/avantajelor; acceptarea – constituie consimţământul de a primi ceva (fie explicit, fie prin comportament pasiv); iar primirea este încasarea efectivă a bunurilor, banilor, serviciilor, privilegiilor sau altor avantaje necuvenite.

Aici, instanţa reţine că, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie contestat în cauză, persoanei în privinţa căreia a fost pornit procesul contravenţional i s-a imputat pretinderea/acceptarea mijloacelor băneşti prin aplicaţia PSB.

Procesul verbal cu privire la contravenţie a fost încheiat în prezenţa contravenientei, care l-a semnat menţionând că nu este de acord, însă careva explicaţii la caz, nu a făcut.

Prin urmare, instanţa va da aprecierea acţiunilor contravenientei sub aspectul dacă a fost sau nu dovedita vinovăţia acestuia în comiterea contravenţiei de corupere pasivă în formă de primire/acceptare a bunurilor, banilor, serviciilor, privilegiilor sau altor avantaje necuvenite.

În prezenta cauză, agentul constatator, a prezentat extrasul din procesul-verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţie – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei reţele de comunicaţii electronice din 09.12.2024 la care au fost anexate purtătorul de informaţii CD de tip DVD-R cu rezultatele obţinute de la furnizorul serviciilor de telefonie mobilă S.A. **„Moldtelecom" din care rezultă că în perioada 01.08.2024-14.10.2024 la numărul de telefon *****, care prin măsurile speciale de investigaţii a fost identificat ca fiind deţinut de către Balamatiuc Ana, IDNP *****, dar folosit de Buga Viorica au parvenit mesaje/transferuri.**

Instanţa ţine să indice că, din înscrisurile prezentate instanţei (încheierea nr.13-7921/2024 din 22.10.2024), se reţine că, în cadrul urmăririi penale s-au ridicat informaţiile de la furnizorii de servicii de telecomunicaţie S.A. "Moldtelecom" privind aplicaţia mobilă "PSB" şi/sau "ПСБ" care aparţine Băncii Comerciale "Promsveazibank", inclusiv şi în scopul identificării circumstanţelor şi cercului persoanelor care desfăşoară activitatea infracţională manifestată prin colectarea datelor cu caracter personal ce asigură deschiderea conturilor bancare peste hotarele Republicii Moldova, precum şi suportul informaţional privind instalarea aplicaţiei mobile de tip banking "PSB", prin intermediul căreia sânt oferiţi şi daţi bani, inclusiv şi prin transferuri bancare şi alte modalităţi, alegătorilor şi susţinătorilor în vederea determinării exercitării într-un anumit mod a drepturilor electorale în cadrul alegerilor prezidenţiale şi a referendumului constituţional din 20 octombrie 2024.

Iar mesaje, sms-uri, inclusiv de tip bics şi A2P poartă un caracter financiar între agentul economic, la caz Banca Comercială ”Promsveazibank” din Federaţia Rusă, şi persoana fizică, fapt constatat de către Serviciul de Informaţii şi Securitatea Republicii Moldova şi de către organul de urmărire penală în urma efectuării măsurilor speciale de investigaţii.

Prin urmare, indiferent de faptul dacă au fost sau nu ridicate mijloacele băneşti de către contestatară, latura obiectivă a contravenţiei prevăzută de art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional a fost realizată prin acceptarea/primirea bunurilor ce nu i se cuvin prin intermediul aplicaţiei electronică a Băncii Comerciale ”Promsveazibank” (PSB).

Or, contravenienta, menţionând că nu se face vinovată de săvârşirea contravenţiei imputate nu aduce nici un argument plauzibil în susţinerea contestaţiei. Or, actul de corupere electorală a fost realizat prin intermediul unei aplicaţii mobile, a cărei descărcare şi utilizare presupun accesarea telefonului personal al petiționarului, fapt ce implică o acţiune voluntară din partea acestuia.

Se mai constată că multiple mesaje au fost expediat destinatarei în perioada 07.10.2024-14.10.2024, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 230 din 31 iulie 2024 pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 355–357, art. 559, în vigoare din 15.08.2024.

Astfel, argumentul apărării precum că timpul comiterii faptei nu este indicat concret, nu poate duce la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie, deoarece mesajul a parvenit în perioada de timp, indicată în procesul verbal cu privire la contravenţie.

Tot aici, ţinând cont de faptul că norma art. 47^1 Cod contravenţional este în vigoare din data de 15.08.2024, se va reţine doar fapta care a avut loc în perioada 07.10.2024-14.10.2024.

Aşa dar, se reţine potrivit probatoriului prezentat că, de către Inspectoratul naţional de securitate publică a IGP a fost iniţiat procesul contravenţional nr. RAP01433516 cu privire la acţiunile unor persoane implicate în fapte de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitori, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă ce nu i se cuvine, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul scrutinului electoral şi referendumului republican constituţional din toamna anului 2024, printre care şi 1188 persoane din raionul Făleşti, iar materialele fiind expediate în adresa Inspectoratului de poliție Fălești, potrivit prevederilor art. 393 alin.(2) Cod contravenţional.

Or, potrivit art. 399 al. 1) Cod contravenţional, *cauza contravenţională se soluţionează de agentul constatator în a cărui rază teritorială a fost săvîrşită contravenţia. Acesta poate aplica sancţiunile prevăzute în partea specială a cărţii întâi în limitele competenţei şi numai în exerciţiul funcţiunii.*

(2) ***Agentul constatator poate constata contravenţii ale căror constatare, soluţionare şi sancţionare sînt atribuite competenţei unor alte organe****. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective procesele-verbale de constatare a contravenţiilor.*

Iar potrivit art. 440 al. 1) Cod contravenţional, *constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la*

contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Astfel, în temeiul acestor prevederi (399 al. 2) CC), în opinia instanţei, înscrisurile/probele obţinute de Inspectoratul naţional de securitate publică a IGP şi expediate în adresa Inspectoratului de Poliţie Făleşti sunt relevante, or, potrivit organigramei Inspectoratului General de Poliţie (IGP), Inspectoratul de Poliţie Făleşti este o subdiviziune, o structură teritorială din cadrul IGP, iar dublarea acţiunilor agentului constatator, prin prisma Codului contravenţional, în special art. 399 al. 2) Cod contravenţional, nu este indicată.

Acţiunile agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliţie Făleşti, fiind o continuitate a acţiunilor de constatare a agentului constatator din cadrul INSP a IGP sau altor structuri de stat.

Reieşind din prevederile art. 440 alin.(2) Cod contravenţional, *agentul constatator este sesizat prin plîngere sau denunţ ori se autosesizează cînd dispune de informaţii suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenţie fie prin constatarea faptei contravenţionale.*

Instanţa mai reţine că, în cadrul unei cauze penale conexe, în baza ordonanţelor motivate ale procurorului şi a încheierilor emise de Judecătoria Chişinău, au fost autorizate măsuri speciale de investigaţie în temeiul cărora a fost colectată informaţie de la furnizorii de comunicaţii electronice, inclusiv S.A. ”Moldtelecom”, privind conexiunile cu aplicaţia mobilă ”PSB”.

Aceste măsuri speciale de investigaţii, desfăşurate cu respectarea strictă a prevederilor art.138^4 Cod procedură penală, au relevat o asociere direct între numărul SIM identificat ca fiind înregistrat pe numele petentului şi mesaje recepţionate de la aplicaţia mobilă ”PSB”.

Prin urmare constatarea tehnică nu poate fi trecută cu vederea, întrucât indică o interacţiune efectivă - fie voluntară, fie prin intermediere - între telefonul mobil asociat contestatarei şi infrastructura digitală a instituţiei bancare ruse.

Întrucât, în lipsa unor explicaţii rezonabile de utilizare a telefonului de către o terţă persoană, transferul din partea rudelor, instalări accidentale, instanţa nu poate admite ipoteza unei simple coincidenţe sau erori tehnice, cu atât mai mult cu cât contestatara nu invocă nici un temei concret susceptibil de a explica natura acestor interacţiuni. Or, instanţa nu va reţine ca una plauzibilă şi convingătoare explicaţia simplă a contravenientei precum că nu a primit mijloace financiare de pe aplicaţia PSB şi nu a fost influenţată de nimeni la alegeri.

În aceiaşi ordine de idei, potrivit pct. 310 din decizia Curţii Constituţionale nr.1 de inadmisibilitate privind excepţiile de neconstituţionalitate a unor prevederi din articolul 47^1 din Codul Contravenţional din 21.01.2025, Curtea menţionează că, ***articolul 47^1 alin.(1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenţia nu obligă autorităţile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt.*** *Curtea consideră că existenţa unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituţie.*

Argumentele contravenientei privind lipsa în acţiunile sale a elementelor constitutive ale contravenţiei prevăzute la art.47^1 alin.(1) Cod contravenţional şi că nu a

fost demonstrată vinovăţia sa, instanţa le apreciază ca fiind declarative, or, circumstanţele referitoare la atingerea rezultatului scontat, nu influenţează asupra calificării juridice a acţiunilor contravenientei, iar pentru realizarea laturii obiective a contravenţiei de corupere electorală pasivă este suficientă săvârşirea uneia din acţiunile alternative prevăzute la art.47[1] Cod contravenţional, în speţă contravenţia consumându-se în momentul acceptării/primirii mesajelor financiare/transferurilor mijloacelor băneşti prin aplicaţia PSB la numărul său de telefon în perioada 04.10.2024-14.10.2024.

Instanţa de judecată, examinând în cumul totalitatea probelor, conchide că vina lui **Buga Viorica** în comiterea contravenţiei prevăzute de art.47[1] al. 1) Cod contravenţional este deplin dovedită prin înscrisurile anexate:

-**Procesul-verbal cu privire la contravenţie** seria/nr.MAI06 374540 din 22.07.2025 perfectat în privinţa lui Buga Viorica conform art. 47[1] al. 1) Cod contravenţional;

- Încheierea nr.13-7921/2024 din 22.10.2024, emisă de Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana şi a mandatului judecătoresc din data de 22.10.2024 prin care s-a autorizat măsurile speciale de investigaţii, şi anume **colectarea de informaţii de la furnizorii de servicii de comunicaţii mobile –S.A.Moldtelecom**, privind aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB şi/sau ПСБ (Federaţia Rusă) ce aparţine Băncii Comerciale Promsveazibank din Federaţia Rusă, pentru perioada 1.01.2024-22.10.2024, etc.,

-**Ordonanţa privind autorizarea măsurii speciale de investigaţii din 22.10.2024**, prin care s-a dispus efectuarea măsurilor speciale de instigaţii – **colectarea de informaţii** de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice S. A. „Moldtelecom" privind aplicaţia mobilă cu identificatorul „PSB" şi sau ПСБ (Federaţia Rusă) ce aparţine Băncii Comerciale Promsveazibank (ПСБ Промсвязьбанк) din Federaţia Rusă, pentru perioada de timp 01.01.2024 – până la momentul executării, etc.;

-Încheierea nr.13-2236/2025 din 01.04.2025, emisă de Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana şi a mandatului judecătoresc din data de 01.04.2025, emisă la demersul procurorului din Procuraturii Anticorupţie, **prin care s-a autorizat folosirea datelor obţinute în urma efectuării măsurilor speciale de investigaţii**, din cauza penală 2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516, şi anume: *Ordonanţa Procuraturii Anticorupţie din 22.10.2024, emisă în cadrul cauzei penale nr. 2023970322, prin care a fost dispusă efectuarea măsurii speciale de investigaţie colectarea de informaţii de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice - S.A. „Moldtelecom", privind aplicaţia mobilă cu identificatorul „PSB" şi sau ПСБ (Federaţia Rusă) ce aparţine Băncii Comerciale Promsveazibank (ПСБ Промсвязьбанк) din Federaţia Rusă, pentru perioada de timp 01.01.2024 – până la momentul executării, şi anume a informaţiei disponibile, generate sau procesate în cadrul furnizării propriilor servicii de comunicaţii electronice inclusiv de roaming, necesare pentru identificarea şi urmărirea sursei de comunicaţii electronice, pentru identificarea destinaţiei, a tipului, a datei, a orei şi a duratei comunicaţiei electronice, pentru identificarea echipamentului de comunicaţii electronice al utilizatorului sau a altui dispozitiv utilizat pentru comunicaţie, pentru identificarea coordonatelor echipamentului terminal de comunicaţii mobile, informaţie, privind serviciile de comunicaţii electronice prestate utilizatorului; sursa de comunicaţii electronice (numărul de telefon al apelantului sau adresa de internet protocol (IP)); destinaţia comunicaţiei electronice (numărul de telefon al apelatului, sau adresa de internet protocol (IP); numărul de telefon spre care este redirecţionat apelul); tipul, data, ora şi durata comunicaţiei electronice, inclusiv ale*

tentativelor de apel eşuate; echipamentul de comunicaţii electronice al utilizatorului sau un alt dispozitiv utilizat pentru comunicaţie (identificatorul internaţional al echipamentului mobil (IMEI) al apelantului şi cel al apelatului; adresa media acces control (adresa MAC) a echipamentului de acces la serviciile fixe amplasat în locaţia clientului (CPE); în cazul serviciilor preplătite anonime - data şi ora la care a fost iniţial activat serviciul şi denumirea locaţiei (Cell ID) din care a fost activat serviciul); locaţia echipamentului de comunicaţii mobile (denumirea locaţiei (Cell ID) de la începutul comunicaţiei; locaţia geografică a celulei prin referinţă la denumirea locaţiei, în perioada în care datele sunt reţinute); adresele fizice de prestare a serviciului fix. Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie a Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 22.10.2024 cu nr. 13-7921/2024, privind autorizarea efectuării măsurii speciale de investigaţie - colectarea de informaţii de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice - S.A „Moldtelecom", privind aplicaţia mobilă cu identificatorul „PSB" şi/sau IICБ (Federaţia Rusă) ce aparţine Băncii Comerciale Promsvcazibank (IICB Промсвязьбанк) din Federaţia Rusă, pentru perioada de timp 01.01.2024 - până la 22.10.2024;

-**Procesul-verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţii din 06.11.2024** *colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice S.A. „Moldtelecom", a conexiunilor aplicaţiei mobile cu identificatorul „PSB" ce aparţine băncii Comerciale Promsveazibank din Federaţia Rusă, către şi sau cu abonaţii operatorului naţional de telefonie mobilă S.A. „Moldtelecom", serviciile de telecomunicaţii prestate acestuia, inclusiv informaţia privind convorbirile telefonice de intrare/ieşire efectuate prin intermediul telefonului înregistrat pe numele acestuia, cu indicarea (numărul de telefon al apelantului, numele, prenumele şi domiciliul abonatului sau utilizatorului înregistrat), destinaţia comunicaţiei (numărul de telefon al apelantului sau numărul la care apelul a fost rulat, redirecţionat; numele, prenumele, domiciliul abonatului sau utilizatorului respectiv), data, ora şi durata comunicaţiei, inclusiv tentativele de apel eşuate, echipamentul de comunicaţii al utilizatorului sau alt dispozitiv utilizat pentru comunicaţie (IMEI al telefonului mobil, denumirea locaţiei Cell ID), locaţia geografică a celulei, când şi unde a fost activată cartela sim respectivă, care este magazinul sau distribuitorul acestei cartele sim şi locaţia acestuia, pentru perioada: 01.01.2024-22.10.2024. Măsura specială de investigaţii a fost autorizată de judecătorul de instrucţie din Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana, Alina Gorceac la data de 21.10.2024.*

Informaţia recepţionată a fost transmisă pe un purtător de informaţii CD de tip DVD-R, anexă la proces.

În urma examinării informaţiei recepţionate cu referinţă la identificatorul PSB ce aparţine băncii Comerciale Promsveazibank din Federaţia Rusă către şi sau cu abonaţii operatorului naţional de telefonie mobilă S.A. „Moldtelecom" de către şeful S1 a DIA a INI al IGP, comisarul Mihai Curoş, a fost efectuată analiza operaţională a informaţiei prezentate, în rezultatul căruia fapt a fost constatat că, aceasta prezintă interes pentru cauza penală, respectiv a fost întocmit un raport motivat în acest sens, care este ataşat la prezentul proces verbal.

Procesul verbal în cauză este întocmit de către ofiţerul principal de investigaţii al secţiei nr. 2 a DIISCOP a INI a IGP, comisarul Mihai Mocanu;

-**Ordonanţa procurorului** delegat în Procuratura Anticorupţie, Cristina Carajeleascov din **08.11.2024 privind aprecierea pertinenţei rezultatelor măsurii speciale de investigaţii - colectarea de informaţii de la furnizorii** de servicii de

comunicaţii electronice privind aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB şi/sau PICE, pentru perioada 01.01.2024 - 22.10.2024 de la operatorul SA „Moldtelecom”.

-**Ordonanţa privind autorizarea măsurii speciale de investigaţii din 19.11.2024** prin care s-a dispus efectuarea în cadrul cauzei penale nr. 2023970322 a măsurii speciale de investigaţii – **identificarea abonatului sau a utilizatorului** unei reţele de comunicaţii electronice de la furnizorul de servicii de comunicaţii electronice S. A. „Moldtelecom”, etc.;

- **Procesul-verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţii din 09.12.2024**, ***identificarea abonatului sau a utilizatorului*** *unei reţele de comunicaţii electronice, deservite de operatorul de telefonie mobilă S.A.„Moldtelecom” în privinţa numerelor SIM unice, care au utilizat şi/sau utilizează sau au avut careva conexiuni cu aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB ce aparţine băncii Comerciale Promsveazibank din Federaţia Rusă, cu specificarea numărului de utilizatori şi sms-uri primite de fiecare dintre aceştia, pentru fiecare companie de telecomunicaţii în parte , pe contul cărora au fost depuse mijloace băneşti şi/sau au primit sms-uri în adresa sa din partea identificatorului PSB, numerele unice constituind rezultatul efectuării măsurii speciale de investigaţie : colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de telecomunicaţii electronice, autorizată de judecătorul de instrucţie în Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana, Alina Gorceac la data de 21.10.2024.*

Măsura specială de investigaţii a fost dispusă de către Procurorul delegat în Procuratura Anticorupţie, Cristina Carajeleascov, prin ordonanţa privind autorizarea măsurii speciale de investigaţii din 19.11.2024 în cauza penală nr. 2023970322, executarea fiind pusă în sarcina membrilor grupului de urmărire penală.

Informaţia recepţionată a fost trecută pe un CD de tip DVD-R, împachetat în plic, anexă a procesului dat, perfectat de către ofiţerul principal de investigaţii al secţiei nr. 2 a DIISCOP a INI a IGP, comisarul Mihai Mocanu;

-**extras din fişierul Făleşti** din informaţia furnizată de S.A. „Moldtelecom”, stocată pe purtătorul de informaţii CD de tip DVD-R, anexă la procesul verbal **privind consemnarea măsurii speciale de investigaţii din 09.12.2024**, ***identificarea abonatului sau a utilizatorului,*** din care rezultă că în perioada 07.10.2024-14.10.2024 la numărul de telefon *****, care prin măsurile speciale de investigaţii a fost identificat ca fiind deţinut de către Balamatiuc Ana, IDNP *****, dar folosit de mama sa, Buga Viorica, au parvenit mesaje/transferuri.

Potrivit raportului Inspectoratului Naţional de Investigaţii, *reiese că urmare a analizei informaţiilor obţinute în cadrul măsurilor speciale de investigaţii efectuate în cadrul cauzei penale nr. 2023970322, fiind inclus în grupul de lucru de urmărire penală, s-a stabilit că mai multe persoane, o parte în curs de identificare, identitatea celorlalţi fiind deja stabilită, în perioada anului 2024, au desfăşurat diverse acţiuni ilegale care au avut ca consecinţă influenţarea rezultatelor scrutinului electoral şi Referendumului republican constituţional din toamna anului 2024, manifestate prin primirea de către persoanele nominalizate supra, a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub mai multe forme, care nu li se cuvin, inclusiv a transferurilor bancare, pentru sine sau pentru alte persoane, în scopul exercitării într-un anumit mod sau neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor nominalizate mai sus, prin utilizarea mijloacelor financiare de proveniență dubioasă iar bunurile provenind din surse nedeclarate si/sau ilegale. De asemenea, alegătorilor şi susţinătorilor li s-a oferit diferite sume de bani prin transferuri bancare şi alte*

metode, inclusiv prin aplicația PSB a băncii ruse Promsvyazbank. Scopul acestor acțiuni a fost coruperea masivă a alegătorilor pentru influențarea alegerilor prezidențiale și a Referendumului republican constituțional din toamna anului 2024, prin determinarea și influențarea alegătorilor din toate raioanele și municipiile din Republica Moldova, să își exercite dreptul electoral pentru un anumit candidat desemnat precum și să adopte o anumită opțiune în cadrul Referendumului.

În urma examinării raportului Inspectoratului Național de Investigații, în care se reflectă că din investigațiile pe cauza penală nr. 2023970322, s-a conturat indici ai contravenției prevăzută de art. 47^1 Cod contravențional, corupere electorală pasivă, s-a dispus sesizarea instituției competente în vederea examinării acestora.

Astfel, la 07.04.2025, Inspectoratul Național de Securitate Publică, prin prisma art. 393 alin. (2) Cod contravențional, a remis în adresa Inspectoratului de Poliție Fălești materialele și probele acumulate în cadrul procesului contravențional nr. RAP01433516, inițiat la 21.03.2025, cu privire la acțiunile unor persoane implicate în fapte de pretindere, acceptare, sau primire, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul scrutinului electoral și Referendumului republican constituțional din toamna anului 2024.

Respectiv, în baza tuturor înscrisurilor prezentate, agentul constatator a constatat în faptele lui Buga Viorica contravenția prevăzută la art. 47^1 Cod contravențional.

În această ordine de idei, instanța reține că, agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar, prezentate, cercetate în ședință și apreciate de instanță, iar încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție este temeinică.

Sub acest aspect instanța conchide că, față de probele administrate în cauză prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar contravenientei i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenție, însă nu a reușit să răstoarne prezumția de legalitate, valabilitate și autenticitate de care se bucură actul contestat.

În consolidarea acestei poziții, instanța de judecată remarcă că, procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate.

În acest sens este de menționat că, în jurisprudența CEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt, în principiu, contrare Convenției. În așa mod Curtea a constatat anterior că, prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept. În principiu, Convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141- A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001). 61. În circumstanțele descrise supra, instanța consideră că agentul constatator a examinat cauza sub toate aspectele, iar vinovăția

contravenientei în comiterea contravenţiei prevăzută de art.47[1] alin.(1) Cod contravenţional, reţinută în sarcina sa prin procesul-verbal cu privire la contravenţie, a fost integral dovedită prin probele pertinente şi concludente prezentate de către agentul constatator şi cercetate în cadrul şedinţei de judecată.

Prin urmare acţiunile lui Buga Vioricacorect au fost încadrate în conformitate cu art. 47[1] alin.(1) Cod contravenţional, coruperea electorală pasivă cu indicii: *Pretinderea, acceptarea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice, formă, care nu i se cuvin pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune*.

La caz, în contestaţia depusă împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, contravenienta nu a prezentat nici o probă în susţinerea poziţiei sale, limitându-se la invocarea formală a unor neajunsuri. De aceea, în opinia instanţei de judecată, nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acţiunilor agentului constatator şi legalitatea procesului verbal şi a deciziei contestate. Or, conform prevederilor art. 8 alin. (2) din Codul contravenţional, persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională este supusă răspunderii contravenţionale.

În speţă, instanţa constată că în cadrul cauzei contravenţionale a fost respectat principiul dreptăţii, contrar alegaţiilor contravenientei, iar agentul constatator a întreprins toate măsurile necesare, în vederea stabilirii vinovăţiei contravenientei şi elucidării cauzei date, or probele anexate de către agent la dosar dovedesc pe deplin vinovăţia contravenientei în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 47[1] alin. (1) Cod contravenţional.

Instanţa apreciază ca declarativ argumentul contestatarei precum că nu este de acord cu actul întocmit de către agentul constatator, dat fiind faptul că nu a comis contravenţia de care este învinuit, or această poziţie de către instanţă este privită ca fiind o metodă de apărare în condiţiile în care la materialele cauzei există probe pertinente şi concludente care în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc săvârşirea faptei imputate.

Mai mult, nerecunoaşterea vinei de către contravenient, reprezintă în principal un drept al contravenientei de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 6 CEDO.

Tot aici se reţine că fiind audiată de către agentul constatator, Buga Veronica a comunica că, numărul de telefon 0*** aparţine fiicei sale, Balamatiuc Ana, care este plecată din ţară de vreo 3 ani. De acest număr de telefon se foloseşte ea. La caz nu poate comunica nimic, căni nu face parte din nici un partid, nu a avut aplicaţia PSB Bank instalată şi nu a primit nici un ban.**

Argumentele contestatarei privind lipsa în acţiunile sale a elementelor constitutive ale contravenţiei prevăzute la art.47[1] alin.(1) din Codul contravenţional, instanţa le apreciază ca fiind declarative, or, circumstanţele referitoare la atingerea rezultatului scontat, nu influenţează asupra calificării juridice a acţiunilor contravenientei, iar pentru realizarea laturii obiective a contravenţiei de corupere electorală pasivă este suficientă săvârşirea uneia din acţiunile alternative prevăzute la art. 47[1] alin.(1) din Codul contravenţional, în speţă contravenţia consumându-se în momentul pretinderii a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau

pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor.

Totodată, instanţa reţine că actul de corupere electorală a fost realizat prin intermediul unei aplicaţii mobile, a cărei descărcare şi utilizare presupun accesarea telefonului personal al contestatarei, fapt ce implică o acţiune voluntară din partea acestuia.

Studiind procesul-verbal cu privire la contravenţie seria şi nr. MAI06 374540 din 22.07.2025 prin prisma art. 442 şi 443 Cod contravenţional, instanţa îl găseşte ca fiind întocmit cu respectarea prevederilor indicate, neexistând cazuri de nulitate absolută ce ar putea fi invocate din oficiu.

În consecinţă, instanţa constată că forţa probantă a actului atacat nu a fost înlăturată, el bucurându-se în continuare de prezumţia de legalitate şi temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Cu privire la sancţiunea aplicată de către agentul constatator, instanţa apreciază că, aceasta a fost aplicată în limitele impuse de art. 34 alin. (2) Codul contravenţional şi în limitele stabilite de art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional.

Instanţa conchide că, faţă de probele administrate în cauză, prezumţia de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumţia de autenticitate şi prezumţia de veridicitate nu au fost răsturnate în cazul de faţă, în condiţiile în care săvârşirea faptei contravenţionale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator şi a probelor acumulate. În ipostaza creată şi descrisă supra, vinovăţia contravenientei în săvârşirea contravenţiei şi-a găsit deplină confirmare prin probele administrate în latura pretinderii/acceptării, care în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială şi dovedesc cert cele expuse mai sus.

Cu referire la faptul că sancţiunea este semnificativă, se atestă că instanţa examinează contestaţia în limita solicitărilor. Prin contestaţia depusă, contestatara, deşi face referire la ceea că sancţiunea este semnificativă pentru ea, nu prezintă careva probe ce ar permite instanţei să revizuiască sancţiunea şi, prin prisma art. 44^1 Cod contravenţional să aplice o sancţiune sub limita prevăzută de lege, iar aplicarea unei amenzi simbolice precum solicită contestatara contravine normelor legale. Or, pedeapsa se aplică conform circumstanţelor atenuante şi agravante, în dependenţă de situaţia materială, a sănătăţii, etc. a persoanei, la caz însă nu se identifică careva circumstanţe ce ar permite modificarea sancţiunii în alta mai blândă.

Astfel, instanţa constată că criteriile generale de individualizare a sancţiunii prevăzute la art. 41 Cod contravenţional, circumstanţele atenuante şi agravante (articolele 42 şi 43), au fost reţinute şi respectate.

Or, contravenienta a declarat că nu recunoaşte vina şi solicită încetarea procesului pe faptul că în acţiunile sale n-ar exista faptul contravenţiei.

Astfel, nici nu se pune în discuţie aplicabilitatea prevederilor art. 47^1 al. 3) Cod contravenţional, prin care legislatorul a prevăzut clauza de impunitate în caz de autodenunţare sau contribuire activă la descoperirea ori la contracararea săvârşirii faptei de corupere electorală, ce ar face posibilă liberarea persoanei de răspundere contravenţională cu încetarea procesului contravenţional, conform art. 441 alin. (1) lit. h) Cod contravenţional.

Nici celelalte argumente a contravenientei, şi anume că, cauza ar fi fost examinată efectiv în lipsa sa, că nu i s-a explicat drepturile şi obligaţiile, că nu i s-a asigurat dreptul la

apărare, că nu i s-a asigurat un interpret, nu i s-a explicat esenţa faptei imputate şi nu i s-a prezentat probe, că ar fi fost ameninţată cu probleme mai mari, în şedinţa de judecată nu s-au adeverit. Acestea fiind declarative.

Or, contravenienta a avut posibilitate să se pregătească pe marginea acestui proces, fiind fixată şedinţă în termen rezonabil, dispunând de suficient timp să încheie un contract de asistenţă juridică cu vreun avocat, să solicite interpret dacă nu posedă limba în care se desfăşoară procesul, să solicite să facă cunoştinţă cu materialele dosarului, dacă nu s-a familiarizat cu probele din dosar, să se prezinte în şedinţa de judecată şi să participe efectiv la examinarea cauzei intentate în privinţa sa ca să i se aducă la cunoştinţă esenţa învinuirii odată ce se declară că nu i s-ar fi explicat pe înţelese, etc.

Contravenienta, însă a ales să nu se prezinte în faţa instanţei, prin ce tacit a renunţat la dreptul său la un proces în contradictoriu, limitându-se la critica asupra actului procesual emis de agentul constatator, ce se reţine de către instanţă drept formă de apărare aleasă de contravenientă.

Având în vedere circumstanţele enunţate instanţa de judecată conchide că, în cadrul judecării cauzei s-a confirmat netemeinicia contestaţiei prin urmare aceasta va fi respinsă, iar decizia de sancţionare din 22.07.2025 emisă în privinţa contravenientei conform art. 47^1 alin.(1) Cod Contravenţional prin care s-a aplicat amendă în mărime de 500 (cinci sute) unităţi convenţionale, va fi menţinută fără modificări.

În conformitate cu art.448, 458, 462 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se respinge contestaţia depusă de către Buga Viorica în cadrul procesului contravenţional intentat în privinţa sa conform art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional al RM.

Decizia de aplicare a sancţiunii lui Buga Viorica sub formă de amendă în mărime de 500 unităţi convenţionale, ce constituie echivalentul sumei de 25000 (douăzeci şi cinci mii) lei, emisă pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenţie seria/nr.MAI06 374540 din 22.07.2025, întocmit de către agentul constatator din cadrul Inspectoratul de Poliţie Făleşti, Petroscu Liubov, se menţine fără modificări.

Hotărârea cu drept de recurs în termen de 15 zile în Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul Făleşti).

Preşedinte de şedinţă, judecător Lilia Trocin